

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบລວດລາຍສິລປ່ານາຕິກໃນຈັງຫວັດຫາຍແດນກາກໄດ້ ຜູ້ວິຊຍໍໄດ້ສຽນພຸດກາຣວິຈີຍໃນເຮືອນນີ້ ໂດຍແປ່ງເປັນວັດຖຸປະສົງຄົງກາຣວິຈີຍ ຂອບເບົດຂອງກາຣວິຈີຍ ວິທີດຳເນີນກາຣວິຈີຍ ສຽນພຸດກາຣວິຈີຍ ອົກປ່າຍພຸດ ແລະ ຂໍ້ເສັນອແນະດັ່ງຕ້ອໄປນີ້

✓ ວັດຖຸປະສົງຄົງກາຣວິຈີຍ

ກາຣວິຈີຍມີວັດຖຸປະສົງຄົງກາຣວິຈີຍ

1. ສຶກຂາຽນປັບປຸງລວດລາຍຜ້ານາຕິກໃນແຕ່ລະຈັງຫວັດຂອງຈັງຫວັດຫາຍແດນກາກໄດ້
2. ສຶກຂາວິເຄຣະໜໍ້ລັກນັ່ມເດັ່ນຂອງຮູບແບບລວດລາຍຜ້ານາຕິກໃນແຕ່ລະຈັງຫວັດຂອງຈັງຫວັດຫາຍແດນກາກໄດ້
3. ສໍາຮັງຄວາມຄົດເຫັນໃນເຮືອນຂອງກາຣອນຮັກຍໍຮູບແບບລວດລາຍຜ້ານາຕິກໃນແຕ່ລະຈັງຫວັດຂອງຈັງຫວັດຫາຍແດນກາກໄດ້

✓ ຂອບເບົດຂອງກາຣວິຈີຍ

ກາຣວິຈີຍນີ້ເປັນກາຣວິຈີຍເຊີງຄຸນກາພ ຊົ້ມມູລໃນກາຣວິຈີຍໄດ້ຈາກແບບສັນກາຍັນໄມ້ມີໂຄຮງສ້າງໃນແນວລືກ ໂດຍກຳຫານດຂອບເບົດແລະເຮືອງທີ່ສຶກຂາດັ່ງນີ້

1. ຮູບແບບລວດລາຍທີ່ປຣາກງູອຍູ່ບຸນຜືນຜ້ານາຕິກທີ່ພຶລືດໃນແຕ່ລະຈັງຫວັດຂອງຈັງຫວັດຫາຍແດນກາກໄດ້
2. ກາຣວິເຄຣະໜໍ້ລັກນັ່ມເດັ່ນຂອງຮູບແບບລວດລາຍແຕ່ລະຈັງຫວັດໃນຈັງຫວັດຫາຍແດນກາກໄດ້ ໂດຍຢືດໜັກກາຣອກແບບລວດລາຍ ຂອງອ້ອຍທີພີ່ ພລຄຣີ (ອ້ອຍທີພີ່ ພລຄຣີ , 2545) ກາຣອກແບບລວດລາຍໃນຈານນາຕິກ ຂອງປຣະໝາ ອາກຮນ໌ (ປຣະໝາ ອາກຮນ໌ , 2537) ຜັກກາຣຈັດອົງກົດປະກອບສິລປະຂອງເທິ່ງໜ້າ ຕັ້ງປະເສົງ (ເທິ່ງໜ້າ ຕັ້ງປະເສົງ , 2542) ແລະ ຜັກກາຣໃຊ້ລືໃນຈານນາຕິກຂອງມາໂນ໌ ຄົກກະນັນທີ່ (ມາໂນ໌ ຄົກກະນັນທີ່ , 2538) ເປັນແນວທາງປະກອບແບບສັນກາຍັນແລະຮູບແບບຂອງລວດລາຍທີ່ປຣາກງູອຍູ່ບຸນຜືນຜ້ານາຕິກ
3. ປະຊາກທີ່ໃຊ້ໃນກາຣສຶກຂາ ໄດ້ແກ່ ຜູ້ພຶລືດແລະຜູ້ນົບຮົວໃຈຜ້ານາຕິກໃນຈັງຫວັດຫາຍແດນກາກໄດ້ ຄື້ອ ສົງຫລາ ສູງລູ ປັດຕານີ່ ຍະຫລາ ແລະ ນາຮັຊີວາສ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยสรุปได้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐาน
2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำติก
องค์ประกอบของ漉ดลายผู้นำติก และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การประมวลผลข้อมูล
5. การรายงานผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปแบ่งออกเป็น 5 ตอนคือ

ผลการวิจัยตอนที่ 1 สรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภคผู้นำติกใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบร่วม

กลุ่มผู้ผลิต

1. กลุ่มผู้ผลิตภาพรวมจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย
2. กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่จะมีสถานภาพโสด
3. กลุ่มผู้ผลิตที่มีอายุในช่วง 31-40 ปีจะผลิตผู้นำติกมากที่สุด รองลงมาคือช่วงอายุ 21-30 ปี
4. กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม
5. กลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับอนุปริญญา
6. กลุ่มผู้ผลิตที่มีรายได้ระดับ 20,001 บาทขึ้นไป จะเป็นกลุ่มที่ผลิตผู้นำติกมากที่สุด
7. กลุ่มผู้ผลิตมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพการผลิตผู้นำติกนานที่สุดอยู่ในช่วง 5-7 ปี

กลุ่มผู้บริโภค

1. กลุ่มผู้บริโภคเพศหญิงจะนิยมใช้ผู้นำติกมากกว่าเพศชาย
2. กลุ่มผู้บริโภคกลุ่มโสดจะนิยมใช้ผู้นำติกมากกว่ากลุ่มสมรสแล้ว
3. กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุในช่วง 21-30 ปี จะนิยมใช้ผู้นำติกมากที่สุด
4. กลุ่มผู้บริโภคที่นิยมใช้ผู้นำติกส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ รองลงมาคือศาสนา
อิสลาม
5. กลุ่มผู้บริโภคที่มีการศึกษาในช่วงปริญญาตรี จะนิยมใช้ผู้นำติกมากที่สุด

6. กลุ่มผู้บริโภคที่มีรายได้อยู่ในช่วง 3,001 – 6,000 บาท จะนิยมใช้ผ้าบაติกมากที่สุด

7. กลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่จะใช้ผ้าบაติกมาแล้วประมาณ 3-4 ปี มีเปอร์เซ็นต์มากที่สุด

ผลการวิจัยตอนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบลวดลายศิลป์ผ้าบานาทิกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประกอบด้วยลักษณะของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏ โภนสี และลักษณะของผลงานผลิตภัณฑ์ พบว่า

1. ลักษณะของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏในภาพรวม นิยมเขียนรูปแบบลวดลายของดอกไม้ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะของลวดลายดอกกล้วยไม้ ดอกชบา ดอกกุหลาบ ดอกบานบุรี ดอกศรีบลดา ดอกกาหลง ซึ่งมีลักษณะของลายเส้น ต่อลวดลายด้วยก้านดอกและใบหรือจุดวงเป็นกลุ่มดอกที่มีขนาดแตกต่างกันไปบนผืนผ้าในลักษณะรูปเหลี่ยม พื้น ตามธรรมชาติที่ปรากฏหรือสร้างสรรค์ขึ้นตามจินตนาการของผู้เขียน นอกจากนี้ยังมีรูปแบบลวดลายของพทิวทัศน์ ต้นไม้ ภูเขา หุ่งหญ้า รูปแบบลวดลายของสัตว์ต่าง ๆ ทั้งสัตว์ปีก สัตว์บกและสัตว์น้ำ รวมถึงลักษณะของรูปแบบลวดลายที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดด้วย

2. โภนสี ส่วนใหญ่ที่ปรากฏจะเป็นโภนสีธรรมชาติตามตามตาเห็น เช่น สีฟ้าของน้ำทะเล สีม่วง สีแดง สีส้มหรือสีเหลืองที่เป็นสีของดอกกล้วยไม้ ดอกชบา ดอกกุหลาบและอื่น ๆ ที่มองดูแล้วเกิดความรู้สึกสดใส จะมีคุณค่าของน้ำหนักแสง-เงา เกิดขึ้นเองโดยการซ้อนทับของสีในตัวรูปส่วนพื้nlายจะใช้สีตรงกันข้ามหรือสีเข้มในกรณีใช้สีเดียว ทำให้เกิดระยะและมิติของสีเป็นที่ต้องตาเกิดความรู้สึกสวยงามไปแก่ผู้ที่พบเห็น

3. ลักษณะของงานผลิตภัณฑ์ ผลงานส่วนใหญ่ที่ปรากฏจะได้แก่ผลิตภัณฑ์ผ้าตัดชุดสุภาพบูรุษ , ตรี ที่มีลักษณะลวดลายและโภนสีแตกต่างกันตามเพศที่ต้องการบริโภค ผ้าเช็ดหน้า ภาพประดับฝาผนัง ผ้าคลุมผนัง ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าปูโต๊ะและผ้าม่าน จะมีลวดลายและลีสันสดใสเหมาะสมแก่การบริโภคและประดับตกแต่งบ้านที่เป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของงานบานาทิก

ผลการวิจัยตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายผ้าบานาทิกของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

1. จังหวัดสงขลา มีลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏคือ ดอกกล้วยไม้ ดอกกุหลาบ ทิวทัศน์ ต้นไม้ และปลาได้ห้องทะเลเรียงตามลำดับ ลักษณะของลายเส้นรูปเหลี่ยม พื้นด้วยเส้นเทียนที่อ่อนช้อยประกอบด้วยลีสันตามธรรมชาติ เกิดมิติต่าง ๆ ด้วยการทับซ้อนกันของสี ลูกรากสุดลงในตามความเป็นจริง

2. จังหวัดสตูล มีลักษณะเด่นของรูปแบบ漉คลายที่ปราภูภูมิ ดอกกุหลาบ ดอกกาหลง ปลาใต้ท้องทะเล และภาพพิวท์ทัศน์เกาะไน่ ที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดตามลำดับ โดยการถ่ายทอดรูปแบบจากธรรมชาติในลักษณะของลายเส้นเทียนสีขาว ลงสีโดยการใช้เทคนิคการทับซ้อนกันของสีให้เกิดมิติมีน้ำหนักอ่อนแก่ สีเดียวและลายสีตามตำแหน่งจริงของธรรมชาติ พร้อมการจินตนาการของผู้เขียนเองมีความหลากหลายของสีที่สดใสและกลมกลืนกัน

3. จังหวัดปัตตานี มีลักษณะเด่นของรูปแบบ漉คลายที่ปราภูภูมิ ดอกชบา ดอกบานบูรี ต้นมะพร้าว และภาพพิวท์ทัศน์ ป่าเขา น้ำตก ทุ่งหญ้าเรียงตามลำดับ เน้นลายเส้นเทียนสีขาวเป็นหลัก การลงสีจะลงสีแบบเรียบเกิดน้ำหนักอ่อนแก่ โดยในลักษณะของดอกไม้ ต้นไม้ไม่นเน้นความเป็นจริงตามธรรมชาติตามกันนัก ส่วนภาพพิวท์ทัศน์จะถ่ายทอดความเป็นจริงที่มองเห็นเหมือนธรรมชาติ รวมทั้งสีสันและบรรยากาศ มองแล้วเกิดอารมณ์ร่วมกับผลงานนี้ ๆ

4. จังหวัดยะลา มีลักษณะเด่นของรูปแบบ漉คลายที่ปราภูภูมิ ประดู่ ชบา ศรียะลา ลินลี ลายปลาใต้ท้องทะเล ช้าง นกและภาพพิวท์ทัศน์ เรียงตามลำดับ ถ่ายทอดในลักษณะของลายเส้นเทียนสีเดียวและลายสีที่ใกล้เคียงธรรมชาติตามรูปร่างรูปทรงที่มองเห็นแบ่งเป็นลักษณะรูปแบบ漉คลายตามธรรมชาติและรูปแบบ漉คลายด้วยประดิษฐ์ขึ้นใหม่จากของเดิมเกิดรูปและพื้น การลงสีจะลงสีเดียวตลอดทั้งพื้นผ้าเน้นความอ่อนแก่ของสีตามการจินตนาการ ในส่วนของ漉คลายตามธรรมชาติจะลงสีใกล้เคียงธรรมชาติเป็นหลักโดยการทับซ้อนกันของสี มีความสดใสเป็นของตนเอง

5. จังหวัดราชบุรี มีลักษณะเด่นของรูปแบบ漉คลายที่ปราภูภูมิ ชบา กุหลาบ บานบูรี เพื่องฟ้า 漉คลายพิวท์ทัศน์อ่าวมะนาว ต้นมะพร้าว ทุ่งหญ้า น้ำตกและ漉คลายเรือ กอและเรียงตามลำดับ เน้นลายเส้นเทียนสีขาวที่ถ่ายทอดโครงสร้างของรูปร่าง รูปทรงเป็นหลัก ไม่คำนึงถึงความเป็นจริงตามธรรมชาติตามกันนัก การลงสีจะลงสีสดใสตามจินตนาการของผู้เขียนเอง มีน้ำหนักอ่อนแก่และมิติที่เด่นชัด มองดูแล้วเกิดความรู้สึกว่องแรงตามความรู้สึกของสีนี้ ๆ

ผลการวิจัยตอนที่ 4 ผลสำรวจความคิดเห็นเรื่องการอนุรักษ์รูปแบบ漉คลายศิลป์ผ้าฯติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

1. กลุ่มผู้ผลิตผ้าฯติกต้องการให้มีการอนุรักษ์รูปแบบ漉คลายดังเดิมของจังหวัดให้เป็นสมบัติของคนภาคใต้ถือว่าเป็นศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น โดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ทุกคนได้รู้จักโดยเฉพาะบุคคลในพื้นที่ซึ่งความมีส่วนร่วมในการผลิตและพัฒนากระบวนการไปสู่สังคมอื่นที่ถูกต้องและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ในส่วนของแต่ละจังหวัดจะมีความเห็นสอดคล้องกัน คือ ต้องการที่จะอนุรักษ์และสืบสานรูปแบบลวดลายที่เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดตอนของสืบไป

2. กลุ่มผู้บริโภคผ้านาติกต้องการให้มีการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายดังเดิมของจังหวัดให้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของจังหวัด มีรูปแบบที่แน่นอนเพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ลักษณะที่ถือว่าเป็นศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น โดยเฉพาะกับนักท่องเที่ยวและคนรุ่นหลังสืบทอดต่อไปมิให้สูญหาย

นอกจากนี้ยังถือว่าเป็นการอนุรักษ์และสืบสานที่คนรุ่นลูกหลานควรเก็บรักษาไว้เพื่อการสร้างรายได้แก่ท้องถิ่นอีกหนึ่ง

ผลการวิจัยตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาผ้านาติกเกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคผ้านาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

1. กลุ่มผู้ผลิต

1.1 ด้านรูปแบบลวดลาย ต้องการให้มีการออกแบบลวดลายใหม่ ๆ แยกตามที่เพิ่มความคิดสร้างสรรค์จากรูปแบบลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละจังหวัดมากขึ้น โดยเฉพาะในรูปแบบของเรื่องราว ประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนโดยตรง จะได้รูปแบบลวดลายที่เป็นมาตรฐาน หลากหลายรูปแบบ สามารถนำไปใช้กับลักษณะงานอื่น ๆ ได้มากขึ้น

1.2 ด้านโภนสี ควรใช้สีที่สดใส เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สะอาด มีทั้งเป็นธรรมชาติและสร้างสรรค์ขึ้น

1.3 ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ต้องการให้สร้างรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เป็นแบบอย่างหรือต้นแบบจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่มีศักยภาพอยู่ และควรเป็นผลงานที่มีทั้งความสวยงามและประโยชน์ใช้สอยอยู่ในต้นเอง

2. กลุ่มผู้บริโภค

2.1 ด้านรูปแบบลวดลาย ต้องการที่จะบริโภคลวดลายที่มีความหลากหลาย มีรูปแบบลวดลายมาก จะเป็นธรรมชาติหรือประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ก็ได้ โดยเฉพาะแบบลวดลายที่เป็นสากล เช่น ลายการ์ตูน เป็นต้น นอกจากนี้ยังควรมีการพัฒนารูปแบบลวดลายหรือปรับปรุงอยู่เสมอให้เป็นลักษณะงานใหม่อยู่ในตลอดเวลา

2.2 ด้านโภนสี ควรมีสีสันที่หลากหลายเป็นสีเดียว หรือหลายสีตามธรรมชาติก็ได้ จะ

ต้องเป็นสีที่สดใสสะอาด หรือกลมกลืนกันให้เกิดบรรยายกาศต่าง ๆ สะอาดตาแก่ผู้ที่พิมพ์เห็นออกเป็นเจ้าของผลงานชิ้นนั้น

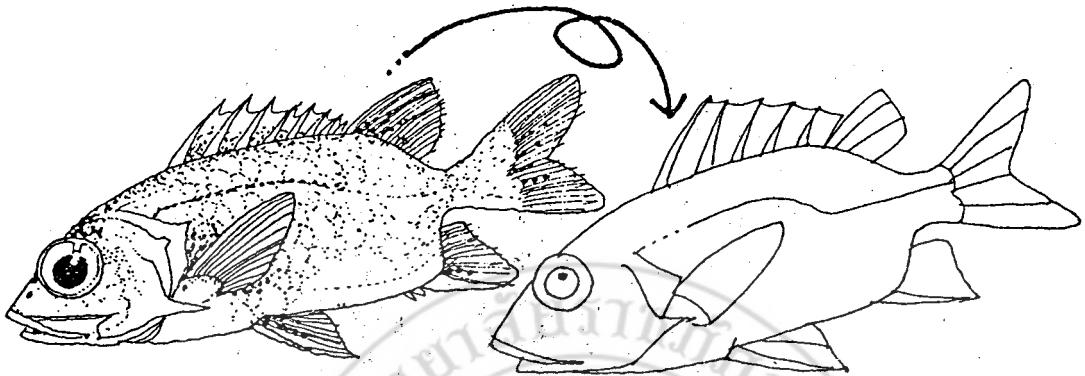
2.3 ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ ความมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายสามารถนำเสนอออกสู่ตลาดได้ ลักษณะของชิ้นงานควรมีความงามเด่นสะกดตาเป็นตัวเองสามารถนำไปใช้สอยได้หลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบลวดลายศิลป์ผ้าบาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ประเด็นดังนี้

1. รูปแบบลวดลายผ้าบานาติกในแต่ละจังหวัดของจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประกอบด้วยลักษณะของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏ โภนศิ และลักษณะของผลงานผลิตภัณฑ์ พบว่า

1.1 ลักษณะของรูปแบบลวดลายที่ปรากฏในภาพรวม นิยมเขียนรูปแบบลวดลายดอกไม้ สัตว์ ต้นไม้ ทิวทัศน์ เรขาคณิต ลายไทย และอื่น ๆ ที่ไม่เจาะจงโดยการถ่ายทอดรูปแบบลักษณะลายเส้นรอบนอกของรูปร่างที่พิมพ์เห็นเหล่านั้นตามธรรมชาติหรือการดัดแปลงขึ้นให้เกิดคำว่ารูปและพื้นเป็นลวดลายบนผืนผ้าด้วยน้ำเทียนสีขาว โดยใช้หลักการออกแบบลวดลายตามหนังสือของ อ้อยทิพย์ พลศรี (2545) การออกแบบลวดลายในงานนาติกของปราชญा อาจารย์ (2537) และหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ของเทียนชัย ตั้งประเสริฐ (2542) เรื่องต้นกำเนิดของการออกแบบลวดลาย ชั้นประกอบด้วยลวดลายจากพืช ลวดลายจากสัตว์ชนิดต่าง ๆ ลวดลายจากวัตถุธรรมชาติและรูปทรงเรขาคณิต ลักษณะของดอกไม้ ในไม้ จะได้แรงบันดาลใจจากธรรมชาติแล้วสร้างสรรค์รูปแบบลวดลายในลักษณะต่าง ๆ เช่น ลักษณะของดอกกล้วยไม้ จะมีความอ่อนช้อยโดยการใช้เส้นโค้งผสมผสานกับเส้นเฉียงเส้นตั้งตามหลักการออกแบบแยกແยะเป็นชนิดต่าง ๆ ตามเอกลักษณ์ของดอกนั้น ๆ ดอกกุหลาบ จะถ่ายทอดในลักษณะของโครงสร้างรอบนอก โดยใช้เส้นโค้งกลมต่อกันในลักษณะของกลีบดอก ใบและเส้นตรงเส้นเฉียงในลักษณะของก้านใบและก้านดอก ส่วนลักษณะของรูปแบบลวดลายสัตว์ จะถ่ายทอดตามความเป็นจริงที่ปรากฏถึงเค้าโครงรูปร่างต่าง ๆ ที่มีลวดลายสวยงามแปลกตา โดยเฉพาะประเภทสัตว์ปีก ปลาได้ห้องทะเลที่นำมาต่อเขื่อนโยงเป็นเรื่องราว ตามหลักการออกแบบลวดลายในงานนาติก ของปราชญा อาจารย์ (2537) เรื่องการดัดแปลงแบบและการคิดขึ้นมาใหม่ตามกระบวนการและขั้นตอนที่เขียนรูปร่างดูแล้วรู้เรื่อง พนวกกับการจัดภาพที่ถ่ายทอดจากของจริงมาเป็นลวดลายหรือการนำเอาลักษณะของสัตว์ รูปแบบธรรมชาติอื่น ๆ มาตัดตอนส่วนและเอียงออกให้คงเหลือเส้นรอบนอกและภายในที่สำคัญง่ายส่วนไว้ ดังภาพที่ปรากฏ

ภาพที่ 68 การถ่ายทอดรูปแบบ

ลักษณะของรูปแบบลวดลายต้นไม้ ทิวทัศน์จะเป็นการนำเอาหลักการออกแบบลวดลายและการจัดอาศัยประกอบศิลป์ เรื่องการใช้รูปและพื้น การลดหลั่น การจัดวางตลอดจนการใช้ความໄกส์ชิดมาใช้เป็นหลักในการต่อลวดลาย ที่สอดคล้องกับคำว่า รูปและพื้นในที่ว่างตามความเป็นจริงของธรรมชาติในลักษณะของลายเส้นที่ประกอบด้วยเส้นตั้ง เส้นนอน เส้นโค้งและเส้นเฉียง ตามลำดับ

ลักษณะของรูปแบบลวดลายเรขาคณิต ลายไทย จะเป็นการเขียนรูปแบบโดยการนำเอาเส้นต่าง ๆ และรูปร่างเรขาคณิต เช่น เส้นตั้ง เส้นนอน เส้นโค้ง รูปสี่เหลี่ยมและวงกลม มาจัดองค์ประกอบเข้าด้วยกันในลักษณะของการซ้ำ และการเขียนลวดลายไทยเป็นลักษณะของศิลปะประจำชาติ ที่เป็นการจินตนาการขึ้นเองของผู้เขียนลาย ตามลักษณะเฉพาะของคำว่าศิลปะประจำชาติที่เรียกว่า ศิลปะแบบอุดมคติ

1.2 โภนสี ที่ปรากฏในภาพรวมจะเป็นการถ่ายทอดสีตามจินตนาการของผู้เขียนเองและการนำเอาหลักทฤษฎีสีเบื้องต้น ที่เกี่ยวกับงานออกแบบในทางทัศนศิลป์ ของวุฒิ รัตนสิน (2541) เรื่อง คุณลักษณะของสีนาโนติกที่นำมาเพนท์ กระบวนการและเทคนิคในการใช้สี มาเป็นแบบในการให้สีลวดลายตั้งแต่แม่สีขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 ขั้นที่ 3 ตามลำดับ โดยการถ่ายทอดความรู้สึกของสีในการมองเห็นของบุคคลทั่วไปมาสร้างบรรยายของสีให้เกิดขึ้น เช่น การใช้สีวรรณรื่น ที่ประกอบด้วยสีเหลือง สีส้ม สีแดง สีส้มแดง สีม่วงแดง และสีม่วง จะทำให้เกิดความรู้สึกเร่าร้อน ตื่นเต้น สะดุดดา เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำเอาหลักการใช้สีในงานนาโนติก ของมาโนช คงกะนันท์ (2538) เรื่องทฤษฎีสีที่

ควรรู้จักมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ได้แก่ ลักษณะของการใช้สีเอกสารค์ การใช้สีกalemglineหรือสีส้มพันธ์กัน การใช้สีตรงกันเข้ากัน หรือการใช้สีเดื่อมราย บนลวดลายผ้าใบตามสีตาม เทคนิคของการสร้างงาน ที่มีสีสดใสสวยงามเกิดมิติต่าง ๆ เป็นที่สะดูดตาแก่ผู้ที่พนเห็น

1.3 ลักษณะของงานผลิตภัณฑ์ จะปรากฏผลงานที่หลากหลายรูปแบบผ่านการออกแบบ จากหน่วยงานและนักออกแบบมากมาย มีลวดลายและสีสันสวยงามเหมาะสมสำหรับเป็นของใช้ ส่วนตัว ในครัวเรือน และของที่ระลึก ได้แก่ ผ้าตัดชุดสุกภาพบูรุษ ตรี ผ้าเช็ดหน้า ผ้าพันคอ ผ้าคลุม ผ้าห่ม ผ้าปูที่นอน ปลอกหมอน ผ้าปูโต๊ะ ผ้าม่าน ภาพประดับฝาผนัง ที่มีการปรับปรุงเปลี่ยน แปลง และพัฒนารูปแบบอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์โลกศิลปะ ตามเทคนิคและรูปแบบของ ผลงานศิลปะสมัยใหม่ ของอำนาจ เช่นสถาบันวิรุฬห์ ตั้งเจริญ (2516) เรื่องการสร้างสรรค์และออกแบบ แบบผลงาน ให้คุ้มครองใหม่ในสายตาของคนทั่วไป ที่ต้องเจริญเติบโตในรูปแบบของตัวมันเอง ที่ แวดล้อมด้วยสังคม เศรษฐกิจ และความมีระเบียบวินัยแก่ตนเอง จนทำให้ผลงานผลิตภัณฑ์จากผ้าใบ ติกเป็นที่นิยมของคนทั่วไป บริโภคงานอย่างมีความสุข

2. ลักษณะเด่นของรูปแบบลวดลายแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส พบฯ

2.1 จังหวัดสงขลา จะมีลักษณะรูปแบบลวดลายที่เด่นชัด คือ รูปแบบลวดลายดอก กัญชากี้ไม้และปลาใต้ท้องทะเล (ดังภาพในภาคผนวก หน้า 173) ที่มีลักษณะเป็นลายเส้นเทียนสีขาว ถ่ายทอดรูปแบบลวดลายที่คัดแปลงมาจากธรรมชาติ เป็นการนำเสนอส่วนต่าง ๆ ของพืช สัตว์ มาจัด องค์ประกอบใหม่ให้ดูน่า欣賞 อยู่บน ตามหลักการออกแบบลวดลายของ อ้อบิพิพ์ พลศรี (2545) และหลักการออกแบบลวดลายในงานนาฏิกรองปั้ชญา อาจารย์ (2537) เรื่องการคัดแปลงแบบ และการคิดรูปแบบใหม่ เช่น การจัดองค์ประกอบของลวดลายให้สอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศ หรือสภาพท้องถิ่น รูปปลาใต้ท้องทะเลที่ประกอบด้วยประการัง ต้นไม้เขียว และสัตว์ใต้ทะเล คุ้ดลัวเกิด ความรู้สึกเหมือนดำเนินมาน้ำลงไปสัมผัสริบ รูปดอกกัญชากี้ไม้ถ่ายทอดให้เห็นถึงลักษณะที่อ่อนช้อยของ ก้านดอกแต่ละดอก การประกอบกันของก้านดอกและใบ ส่วนการกำหนดลีนน์เป็นการถ่ายทอดมา จากหลักการใช้สีในงานนาฏิกรองมาโนช คงชนะนันท์ (2538) ที่มีจุดเด่นคือจะใช้โทนสีตามธรรมชาติ มีสีเด่นสะดูดตา ส่วนโทนสีของใบและส่วนพื้นจะใช้สีแบบเรียบที่มีความเข้มมากกว่า ช่วยให้ส่วน ของดอกเด่นชัดขึ้นตามหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ทั่วไป

2.2 จังหวัดสตูล จะมีลักษณะรูปแบบลวดลายที่เด่นชัด คือ รูปแบบลวดลายดอกกุหลาบ ดอกกาหลง ปลาใต้ท้องทะเล และทิวทัศน์เกาะไทร (ดังภาพในภาคผนวก หน้า 174) เป็นการถ่ายทอด รูปแบบจากธรรมชาติในลักษณะของลายเส้นเทียนสีขาว โดยการนำเสนอลักษณะของลวดลายเหมือน

จริง คือลวดลายที่แสดงถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการสื่อให้สังคมเข้าใจ เป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด ตามหลักการออกแบบลวดลายของ อ้อยทิพย์ พลศรี (2545) เรื่องลักษณะของลวดลาย ที่พับเห็นในชีวิตประจำวันมีลักษณะเรียนง่ายบ้างสลับซับซ้อนบ้าง ซึ่งจะเป็นความงามที่ให้ความรู้สึกแตกต่างกัน ออกไป ด้านโภนสีจะใช้โทนสีตามธรรมชาติเป็นหลักมีทั้งสีเดียวและลายสีตรงตามกลักราชใช้สีในงานนาดิกของมาโนนช คงกะนันท์ (2538) เรื่องการใช้สีเอกสารค์ และการใช้สีในวงจรสีธรรมชาติ มองดูแล้วเกิดความสดชื่น มีมิติเกิดความเคลื่อนไหว สีสดใสสะดุกดตา

2.3 จังหวัดปัตตานี จะมีลักษณะรูปแบบลวดลายที่เด่นชัด คือ ดอกบานบูรี ต้นมะพร้าว และภาพพิวท์หกน์ (ดังภาพในภาคพนวก หน้า 175) เป็นการถ่ายทอดลายเส้นเทียนตามการจินตนาการและสร้างสรรค์ของผู้เยี่ยนเอง โดยอาศัยรูปแบบจากธรรมชาติเป็นสื่อหรือแรงบันดาลใจซึ่งจะเนื้องจริงและสกัดตัดthonบางส่วน ที่สอดคล้องกับหัวเรื่องลักษณะของลวดลายตามธรรมชาติของ อ้อยทิพย์ พลศรี (2545) ด้านโภนสีจะถ่ายทอดสีบนลวดลายตามหลักการใช้สีทั่วไป ของเทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ (2542) เรื่องวรรณะของสี คือ สีร้อนและเย็น ที่ให้ความรู้สึกร่าร้อน ตื้นเต้น สะดุกดตา เช่น สีเหลือง สีส้ม สีแดง สีม่วง หรือให้ความรู้สึกเย็น สงบ สนับสนุน เช่น สีเขียว สีฟ้า สีน้ำเงิน ที่ปรากฏในลวดลายภาพพิวท์หกน์

2.4 จังหวัดยะลา จะมีลักษณะรูปแบบลวดลายที่เด่นชัด คือ ดอกกล้วยไม้ ประคู่ ศรียะลา ลวดลายปลาได้ห้องทะเล นก และภาพพิวท์หกน์ (ดังภาพในภาคพนวก หน้า 176) จะมีลักษณะของลายเส้นเทียนสีขาวและสีอ่อน โดยการถ่ายทอดรูปแบบจากธรรมชาติเป็นหลัก แต่ก็ตัดตอนรายละเอียดบางอย่างออกอาชัยการต่อลายแบบการจัดวางลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือการออกแบบลวดลายของ อ้อยทิพย์ พลศรี (2545) เรื่องการสร้างแบบจากแม่ลาย และการใช้หลักการต่อลายของคุณฉี สุนทรราชุน (2531) เป็นแนวทางในการสร้างงาน เช่น ดอกศรียะลา ดอกกล้วยไม้ ที่มีแม่ลายคือดอกไม้ที่แสดงเฉพาะเส้นรอบนอก แล้วนำมารียงกันโดยการต่อลายในลักษณะสีเหลี่ยม วงกลมและเส้นเฉียง ด้านโภนสี จะใช้สีตามหลักการใช้สีทั่วไป ของเทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ (2542) เรื่อง วรรณะของสีร้อนและเย็นที่ให้ความรู้สึกแตกต่างกันตามแบบของลวดลาย ค่าของสีที่มีความอ่อนแก่ ในตัวของสีเดียวทำให้เกิดความรู้สึกนุ่มนวล อ่อนหวาน สนับสนุน

2.5 จังหวัดราษฎร์ จะมีลักษณะรูปแบบลวดลายที่เด่นชัด คือ ดอกกล้วยไม้ ชนิดลวดลายภาพพิวท์หกน์ และเรือกอและ (ดังภาพในภาคพนวก หน้า 177) ที่เน้นลายเส้นเทียนสีขาวถ่ายทอดให้เห็นรูปร่างรูปทรงของสิ่งที่พับเห็นเป็นหลัก โดยเน้นเฉพาะโครงสร้างภายในของสิ่งที่พับเห็นมีขนาดที่ต่างกันตามความเหมาะสม โดยยึดหลักการออกแบบลวดลายในงานนาดิกของปัรชาญา อาการณ์ (2537) เรื่องการดัดแปลงแบบที่เริ่มใช้ความคิดและเลือกแบบต่าง ๆ ที่พับเห็นตามธรรมชาติ

มาดัดแปลงและจัดวางใหม่ โดยอาศัยรูปแบบที่หลากหลายทั้งภาพจากเดิม โปรเตอร์ หรือของจริงที่พนหนึ่น เช่น ดอกชบา ปลาได้ท้องทะเล หอย ปู หรือแม่กระต่ายทั้งลวดลายเรื่อกอและดังเดิม ทำให้เกิดรูปแบบลวดลายใหม่เกิดขึ้น ด้านโภนสี จะใช้สีตามหลักการใช้สีทั่วไป ของเทียนชัย ตั้งพรประเสริฐ (2542) เป็นแม่แบบและเพิ่มเทคนิคการระบายสีโดยการไล่น้ำหนักของสี จะเป็นสีเดียวหรือหลายสีทำให้มองเห็นลวดลายเป็นมิติ มีระยะใกล้ - ไกล แยกภาพเป็นรูปและพื้น ได้อย่างชัดเจนเกิดความสวยงามดงามตรงตามรูปแบบของลวดลายนั้น ๆ

3. ความคิดเห็นในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายศิลป์ผ้านาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในเรื่องของการอนุรักษ์รูปแบบลวดลายศิลป์ผ้านาติกที่เป็นลวดลายดั้งเดิมของจังหวัด ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคในแต่ละจังหวัดของจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความคิดเห็นในเรื่องของการอนุรักษ์ที่คล้ายคลึงกัน ผู้ผลิตคิดว่า การอนุรักษ์คือ การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นตามความเชื่อและศรัทธา เป็นสมบัติและหน้าตาของจังหวัดที่มีผลงานที่ปรากฏให้เห็น ควรได้รับการพัฒนาโดยหน่วยงานของรัฐในการสนับสนุนให้งานนาติก ที่เป็นศิลปหัตถกรรมท้องถิ่นมีบทบาทต่อสังคมให้มากกว่า การที่เป็นอยู่ ส่วนผู้บริโภคคิดว่าจะเป็นตัวแทนของจังหวัด ใน การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานผ้านาติก โดยการบริโภคในชีวิตประจำวันเสมอ ชิ้นงานเป็นของฝากและของที่ระลึกเก็บไว้ท่องเที่ยว เกิดความภาคภูมิใจเมื่อพบเห็นสัญลักษณ์ของจังหวัดตนเอง ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ศิลป์หัตถกรรมผ้านาติกสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ใช้ในการผลิตและบริโภคผ้านาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการวิจัยที่ได้ศึกษารูปแบบลวดลายศิลป์ผ้านาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอแนะ เพื่อการประยุกต์ใช้ในการผลิตและบริโภคดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าการผลิตผ้านาติกของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบของลวดลายผ้านาติก เป็นแม่แบบหรือเป็นตัวอย่างในการสร้างงานที่หลากหลายและเจาะจงเฉพาะลายที่เป็นของแต่ละจังหวัดโดยไม่มีซ้ำซ้อน ตรงตามความต้องการของตลาด ตอบสนองทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

1.2 ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าการผลิตผ้านาติกของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้จะ

ต้องมีลักษณะรูปแบบคล้ายเป็นของตนเอง แตกต่างไปจากของจังหวัดอื่น เพื่อผู้บริโภคจะได้ทราบถึงความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด ถ้าต้องการบริโภคจะได้เลือกบริโภคได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การเป็นเอกลักษณ์ยังสามารถนำไปทำต้นแบบในการโฆษณาจังหวัดนั้นๆ ได้

1.3 ผลการวิจัยบ่งชี้ว่า ผลิตภัณฑ์จากผ้านาติก ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะในปัจจุบัน รัฐบาลได้ส่งเสริมให้ประชาชนบริโภคสินค้าไทย การใช้ผ้าไทยตัดชุดกระโปรงเป็นที่นิยมอย่างมาก ดังนั้นผลิตภัณฑ์ผ้าตัดชุดสุภาพบูรุษ ศตวรรษที่ผลิตด้วยเทคนิคบาติก จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐานเดียวกัน มีคุณภาพดี เป็นผลิตภัณฑ์ของคนใต้สามารถจำหน่ายได้ทั่วในและนอกประเทศ

1.4 ผลการวิจัยบ่งชี้ว่า งานผลิตภัณฑ์ที่เป็นศิลปหัตกรรมท้องถิ่นในปัจจุบัน รัฐบาลได้ส่งเสริมให้มีการผลิตมากขึ้น โดยการทำในรูปแบบของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ควรผลิตผ้านาติกโดยการรวบรวมกลุ่มผู้ผลิตในหมู่บ้านหรือตำบลนั้น จึงควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐมีการให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องของรูปแบบคล้าย กระบวนการผลิต การจำหน่าย การหาตลาดและการจัดหาแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมกรณีที่มีเงินทุนไม่เพียงพอ

1.5 ผลการวิจัยบ่งชี้ว่า การทำผลิตภัณฑ์ผ้านาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่จะผลิตเป็นลักษณะงานศิลปกรรมภายในครัวเรือน ผลงานที่ออกมากะเน็นไปในทางงานศิลปะมากกว่าอุตสาหกรรมศิลป์ มีความแตกต่างกันไปในแต่ละจังหวัด ผู้ผลิตจะทำการสั่งซื้อสินค้าจากหน่วยงานหรือผลิตเพื่อการจำหน่ายที่มีกิจการร้านค้าเล็ก ๆ จำหน่ายเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยวดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมการผลิตในรูปแบบของงานอุตสาหกรรม พัฒนาเป็นสินค้าส่งออกโดยการให้ข้อมูลการสำรวจตลาดสินค้า handmade สนับสนุนเงินทุนในการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ควบคุมสินค้าให้ได้มาตรฐานตรงความต้องการของผู้บริโภค ขยายการผลิต ประชาสัมพันธ์ผลผลิตจนเป็นสินค้าสากลในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

จากผลการวิจัยและอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะรูปแบบของคล้ายศิลป์ผ้านาติกในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรูปแบบที่หลากหลาย มีทั้งที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดที่ถ่ายทอดตามสัญลักษณ์ของจังหวัดนั้น ๆ รูปแบบคล้ายที่เป็นการถ่ายทอดจากการชาติ เช่น พีช สัตว์ ทิวทัศน์ แต่ยังไม่ปรากฏลักษณะรูปแบบคล้ายที่ดัดแปลงเป็นคล้ายนามธรรมที่เป็นคล้ายการ์ตูน คล้ายเรขาคณิตที่แท้จริง จึงควรมีการศึกษาวิจัยถึงลักษณะของรูปแบบคล้ายที่เป็นนามธรรมต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องลักษณะของรูปแบบລວດລາຍຄືລປ່ພ້າບາຕິກທີ່ປະກຸມາກົມື
ກາກຕ່າງ ຈຸບ່າຍ ຂອງປະເທດໄທ ທີ່ຜູ້ວິຈີຍ ໄດ້ສຶກຂາເພາະຮູບແບບລວດລາຍຄືລປ່ພ້າບາຕິກໃນຈັງຫວັດຫາຍແດນ
ກາກໃຕ້ໄວ້ເປັນສູນໃນການວິຈີຍແດ້ວ

2.3 ควรมีการรวบรวมຮູບແບບລວດລາຍພລງຈານພ້າບາຕິກຂອງແຕ່ລະຈັງຫວັດໃນຈັງຫວັດ
ຫາຍແດນກາກໃຕ້ໄວ້ໃນຄູນຢັ້ງຕົນຮຽນຂອງຈັງຫວັດ ສຕາບັນກາຮຶກຂາເພື່ອເປັນແຫດລົ່ງຂໍ້ມູນລຳຫວັນກາຮ
ສຶກຂາວິຈີຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງການຕັດສິນໃຈຂອງຜູ້ສູນໃຈການບາດິກແກ່ບຸດຄລທ້ວໄປ

